

NASZE ABC

Sanacja w przededniu rozstrzygnięć

Każdy dzień przynosi nam coraz bardziej sensacyjne pogłoski o planach politycznych i ustrojowych sanacji. Jedni mówią o możliwości rychłej likwidacji BB, drudzy o wyeliminowaniu w przyszłej ordynacji wyborczej pierwiastka politycznego, tak aby nowy Sejm miał charakter czysto gospodarczy, jeszcze inni zapowiadają dłuższy okres „piere-dyski” z powodu niemożności pogorszenia sprzecznych kierunków w obozie sanacyjnym.

Czy i w jakim stopniu pogłoski te są prawdziwe, nie wiemy. Wydaje się nam natomiast rzecz niewątpliwą, że rozwój wypadków zmusi prosto kierownictwo sanacji do rozstrzygnięcia szeregu kapitalnych spraw, które dotychczas pozostały w zawieszeniu.

Jaki charakter ma posiadać oboz sanacyjny po wejściu w życie nowej konstytucji? Czy ma to być dotychczasowe BB. Albo sprzecznych programów i grup ze zmienną i nieustaloną linią polityczną i społeczną, czy też oboz o wyraźnym obliczu i zdecydowanym programie?

Zagadnienie to miało dotychczas charakter teoretyczny - dyskusyjny. Dziś sytuacja zmieniła się. Trzeba zdecydować się na taką albo inną ordynację wyborczą i przystąpić do przygotowywania wyborów.

I tu zaczynają się wyraźne różnice zdań. Jedni chcą utrzymać BB w dotychczasowej postaci, drudzy myślą o stworzeniu za pomocą odpowiedniej ordynacji nowej elity raczej gospodarczej aniżeli politycznej, ostatni wreszcie domagają się zerwania z kompromisowością i walki o pozyskanie mas pod sztandarem radykalnego obozu społecznego.

Przez pięć lat można było te konflikty doraźnie łączyć i wyrównywać. Dziś w przededniu uchwalenia nowej konstytucji i nowej ordynacji wyborczej i w obliczu nowych wyborów trzeba się zdecydować. Przed pięciu laty w opozycji do oficjalnych form politycznych sanacji znajdowali się tylko młodzi bez wpływów, dziś szanse zwalczających się kierunków są prawie równe.

Nie wiemy który kierunek zwycięży, ale wiele przemawia za tym, że już w najbliższym czasie zapadną decyzje, bardzo istotne dla fizjonomii politycznej obozu sanacyjnego.

S. S.

Wciąż lepiej... Coraz gorzej...

BB i opozycja oceniają sytuację gospodarczą na komisji budżetowej

Sejmowa komisja budżetowa wznowiła prace po kilkudniowej przerwie i omawiała wczoraj budżet Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Optymizm referenta

Pos. Czerniowski z BB wygłosił bardzo długi referat odznaczający się dużym optymizmem. Widi on od r. 1934 pewne ożywienie w życiu gospodarczym, wyrażające się we wzroście produkcji, co ilustruje cyframi z zakresu poszczególnych gałęzi wytwórczości przemysłowej. Wydobycie węgla wzrosło w ciągu 10 miesięcy o 9 procent, żelaza o 28 procent. Spadła natomiast produkcja ropy naftowej. Zaznacza się wzrost ruchu budowlanego, na co wpływa obniżka plac robotniczych o 40 procent. Nasz bilans handlowy w obrotach z krajami europejskimi jest czynny, a z krajami zamorskimi bierzy, albowiem te ostatnie dostarczają nam surowców. W naszym eksporcie pierwsze miejsce zajmuje Anglia, a drugie Niemcy. W handlu wewnętrznym obroty wzrosły jakościowo, ale wartość ich jest przeważnie mniejsza.

Co do rzemiosła, to uważa, że sytuacja jego ustabilizowała się przy nieznanym zwiększeniu wytwórczości w grupie budowlanej i odzieżowej.

Ogłosił następnie posunięcia rządu w stosunku do kapitału zagranicznego, cytując sprawę Żyrardowa, „Wspólnoty Interesów” i Elektrowni Warszawskiej. Podkreśla, że warunki współpracy z kapitałem zagranicznym muszą wykazywać gospodarkę eksploatacyjną i sprzeczną z naszym interesem.

Zakłada szereg poprawek, m. in. proponuje podwyższenie subwencji na popieranie żeglugi morskiej o sumę pół miliona złotych, gdyż linie nasze wymagają pomocy państwowej. Załedwie 7 proc. naszych obrotów morskich odbywa się własnymi statkami.

Wzrost rozpiętości cen

W dyskusji prezes klubu narodowego prof. Rybarski przypomina, że jednym z zadań naczelnych które wysunięte zostało oddawna jest przywrócenie wewnętrznej równowagi cen, t. j. zamknięcia nożyce. Referent bardzo jest zadowolony z polityki prowadzonej w tym kierunku, tymczasem z cyfr

wynika, że jeżeli ceny artykułów rolnych przyjąć zato, to w porównaniu do nich, nadwyżka cen przemysłowych wynosiła w grudniu 1933 — 26 proc., a w grudniu 1934 — 46 proc. Oto rezultaty tej skutecznej akcji.

Głos z BB: — Gdyby jej nie było, stosunek byłby jeszcze gorszy.

Prof. Rybarski: — Jest anegdota o pewnym doktorze, który, gdy mu zarzucono, że jego pacjent umarł, odpowiedział: „Gdyby go leczył kto inny, toby się męczył jeszcze dłużej”. Główne zamierzenie zmniejszenia rozpiętości cen nie zostało dokonane, wobec tego wszelkie inne sukcesy błędne.

Niejasna polityka kartelowa

W stosunku do karteli polityka jest improwizowana. Jedne kartele rozwiązuje się, a inne nie. Uruchamia się nowe cementownie, ale nie wolno uruchomić nowych drożdżowni mimo wyroku Najw. Trybunału Administracyjnego. O kartel drożdżowy wciąż się dopytujemy i nie możemy otrzymać odpowiedzi.

Anarchia cen

W naszym życiu gospodarczym panuje anarchia cen, bo istnieje 6 rodzajów cen: 1) uprzywilejowane ceny monopolistyczne, 2) ceny normalne, odpowiadające produkcji, 3) ceny przeżycia, które nie amortyzują kapitału, lecz pokrywają wydatki, 4) przemysł anonimowy, który nie płaci wszystkich podatków i świadczeń, 5) ceny bankrutów, którzy nie wykupują weksli i sprzedają towar poniżej kosztu, wreszcie 6) rodzaj ceny licencyjnej - sekwestratorskiej. Przytacza, że pewien sekwestrator wyznaczył w Piaseczynie przy sekwestrze żyta cenę 6 zł. 51 gr., a cenę maki na 18 proc. giełdowej ceny najniższego gatunku.

Bezplanowość eksportu

Przechodząc do spraw wywozu, prof. Rybarski podkreśla, że w r. 1934 ogólna wartość naszego wywozu wyniosła brutto 975 milionów. Nie zrobiono jednak obliczenia ile wynoszą pionierskie premie wywozowe, ile premie rolne i t. d. Chodzi o kierunek, w jakim eksport należałoby pchnąć. Dotychczas jest tak, że jednemu się

daje, a na ogół obywateli przerzucą się wyższą cenę.

Nadmierne uposażenia

Co się tyczy kosztów produkcji, to ważnym czynnikiem jest kwestia uposażeń na kierowniczych stanowiskach. Istnieje rozporządzenie Prezydenta o nadmiernych uposażeniach, dające możliwość wkroczenia w razie ujawnienia takich wypadków. Rozporządzenie wyszło, bo domagała się tego opinia, ale odpoczywa, a skłonność do zwiększania uposażeń istnieje nawet w administracji państwowej.

W czyich rękach import owoców?

Omawiając sprawy importu kompensacyjnego, wyraża wątpliwość, czy jest on korzystny z punktu widzenia skarbowego. Ceny wielu artykułów na świecie, np. kawy spadła, a ceny placone za nie w Polsce, dalekie są od tego spadku. Są monopole prywatne np. w imporcie owoców, ten ma nawet charakter wyznaniowy. Gdyby państwo konsekwentnie przeprowadziło zasadę licytacji na te kontyngenty, wyszłoby na tem lepiej.

Tajemnice w sprawie żyrardowskiej

Poruszając kwestię kapitału zagranicznego i sprawy żyrardowskiej, zwraca się prof. Rybarski zapytaniem do p. ministra dla czego umowa z 12 sierpnia 1932 r. nie jest dostępna opinii publicznej. Wyrok sądu klubowego BB orzekł, że sen. Targowski nie ponosi winy za zawarcie tego układu, a więc ponosi winę ktoś inny. Kapitałowi zagranicznemu powinien przysługiwać normalny dochód, wysokie normy podatkowe doprowadzają do tego, że kapitał zagraniczny w Polsce czerpie dochód rozmaitemi krętymi drogami.

Chaos w polityce gospodarczej

Polityka Ministerstwa Przemysłu i Handlu jest raczej dostosowaną do poszczególnych przedsiębiorstw, a nie ogólną polityką przemysłową. Zagadnienie ingerencji rządu w życie gospodarcze potężnieje z każdym rokiem i staje się coraz bardziej sporne. Rząd uznaje dobre kartele i złe kartele, dobre przedsiębiorstwa i złe przedsiębiorstwa, tu stwarza związki przymusowe, a tam nie. Nasz wielki przemysł protestuje przeciw ingerencji rządu o ile ktoś na niej nie zarobi. Kto zarobi, ten przestaje protestować. W ogólności należy powiedzieć, że nasza sytuacja przemysłowa przedstawia się bardzo ciężko.

Zaniedbania interesu rzemiosła

Rzemiosło u nas nie jest należycie doceniane. Głównym czynnikiem wpływającym na rozwój rzemiosła i drobnej wytwórczości, po winno być użycie na te cele przyrostu oszczędności w lokalnych kasach komunalnych i bankach spółdzielczych. Akcja kredytowa P. K. O. w tej dziedzinie jest raczej wypompowywaniem pewnych sum z danego środowiska bezpowrotnie. Po powodzi rząd, dostarczając obuwia, całkowite zamówienie dał firmie BAT'a. Nie jest to w porządku, gdyż chodzi o walkę z bezrobociem a produkcja BAT'a polega na tem, że na miejsce kilku rzemieślników pracuje jeden robotnik.

258 karteli

Pos. Langier (Kl. Lud.) ubolewa nad tem, że linia polityki Mi-

Dywidenda B. Polskiego wyniosła 8 proc.

Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem prezesa dr. Wróblewskiego posiedzenie rady Banku Polskiego, na którym zatwierdzono przedstawione przez dyrekcję sprawozdanie oraz bilans wraz z rachunkiem zysków i strat za rok 1934. Wykazuje on czysty zysk w kwocie 12,2 milionów zł. Rada postanowiła przedstawić walnemu zebraniu wniosek wypłacenia za rok 1934 dywidendy, jak i w latach poprzednich, w wysokości 8 proc.

Odwet

za szykany litewskie

Jak się dowiadujemy, sprawa niekulturalnej szykany władz litewskich wobec polskiej artystki operowej Bendrowskiej - Turskiej stanie się przedmiotem protestu polskich organizacji artystycznych. W bieżącym sezonie projektowane było zaproszenie kilku artystów litewskich na występy w Polsce. Występy te byłyby pierwszymi od czasu odzyskania niepodległości. Szykana władz litewskich wobec polskich artystów stawia jednakże te projekty pod znakiem zapytania.

Trzęsienie ziemi w Katowicach wskutek pęknięcia piaskowca w kopalni

KATOWICE, 23.1. (PAT). — W nocy z wtorku na środę odczuło na Śląsku w okręgu Katowic szereg wstrząsów podziemnych. Pierwszy wstrząs odczuło o godz. 23.22. Drugi wstrząs był dość silny i odczuło go w Katowicach, Bogucicach, Załężu i Ligocie. Drugi wstrząs odczuło o godz. 2.30, a trzeci o godz. 4 rano. W przeciwieństwie do drugiego wstrząsu, który był słaby, trzeci i ostatni był bardzo silny. Wstrząsy te żadnych szkód na kopalniach nie wyrządziły.

Wedle opinii miarodajnych sfer górniczych wstrząsy te pozostają w związku z pierwszym wstrząsem, który w dniu 18 stycznia r. b. spowodował katastrofę

na kopalni „Wujek” w Siedliszku i powodem ich jest pęknięcie mocnych i grubych warstw piaskowca nad wydobytymi pokładami węgla. Każdy z tych wstrząsów trwał około jednej sekundy. Wypadków z ludźmi nie było.

NA KOPALNI „WUJEK”

Akcja ratownicza na kopalni „Wujek” trwająca już piąty dzień bez przerwy, natrafiła na przeszkody, wskutek dalszych wstrząsów. Mimo to kolumna ratownicza dotarła już do domniemanego miejsca, w którym znajdować się powinni dwaj ostatnio zasypani górnicy. — Prawdopodobnie w ciągu dnia dzisiejszego zostaną oni wydobyti na powierzchnię.

Bezczelny Niemiec obraził naród polski

Obywatel ziemski, przebywający stale w Warszawie, niejaki Waldemar Köhler wywołał nieśmaczną awanturę w restauracji nocnej „Oaza”.

Köhler, który pochodził z Brunświka jest majstrem garbarskim i w tym charakterze pracował w zakładach Temler i Szwede w Warszawie. W dniu 11 listopada ub. roku, przyszedł on do „Oazy” w stanie podchmielonym, a znalazłszy się na sali zaczął wyprawiać rozmaite awantury, zaczepiając wychodzących gości.

Kiedy zarządzający zakładem p. Wincenty Pawłowski, podszedł do stolika Niemca, prosząc go o stosowniejsze zachowanie się na sali, majster garbarski huknął pięścią w stół i krzyknął: „Polnische Schweine!”

Obecna na sali publiczność zareagowała na prowokatorski wybrzyk i w lokalu zjawił się policjant, który spisał protokół i od-

prowadził Niemca do aresztu. Po drodze Köhler usiłował awanturować się w dalszym ciągu, lecz wszelkie próby nowych prowokacji nie udały się.

Waldemar Köhler odpowiadał przed Sądem Okręgowym, oskarżony o zbezczezczenie narodu polskiego. Niemiec nie przyznał się do winy i na sali sądowej udawał niewiniątka. Tłumaczył się, że został źle usłysznany jego okrzyk, gdyż zawołał on tylko: „Heil Hitler!” — miało to być powitanie, rzucane pod adresem kilku urzędników konsulatu niemieckiego, którzy zajmowali stolik w sąsiedztwie oskarżonego.

Przewód sądowy ustalił niezbicie, że Köhler dopuścił się karygodnego wybrzyku, wobec czego sąd skazał go na 8 miesięcy więzienia z zaliczeniem aresztu prewencyjnego. Karę tę zawieszono Niemcowi na okres pięciu lat.

Rozgrywki w Davos

ZURYCH, 23.1. (PAT). W środę w ramach turnieju hokejowego o mistrzostwo świata rozegrano w Davos następujące dalsze mecze:

W drugiej rundzie rozgrywek Kanada rozgromiła Włochy 9:0. Szwajcaria zwyciężyła wysoko Francję

5:1. Anglia pokonała Austrię 4:1, a Czechosłowacja wygrała ze Szwedami 2:1.

W turnieju pocieszenia Węgry odniosły zwycięstwo nad Belgią 6:1, a Rumunia pokonała Łotwę 3:2.

Choć temperatura 38 stopni i puls 108

Stępowski ma się lepiej

Powódź życzeń wiałbicieli talentu artysty

Stan zdrowia znakomitego artysty, Kazimierza Junoszy-Stępowskiego, jest nadal poważny. Temperatura wynosiła 38 stopni, puls zaś powyżej normy, mniej więcej odpowiedni tej temperaturze, wynosił 108.

Wczoraj dokonano pierwszej zmiany opatrunku, przy której odeszło bardzo wiele ropy.

Mimo poważnego stanu zdrowia, p. Stępowski wyraża za naszem pośrednictwem wyrazy serdecznego podziękowania wszystkim swym znajomym i wiałbicielom jego talentu, którzy interesują się stanem zdrowia chorego, telefonują do szpitala oraz odbywają liczne pielgrzymki.

Z polecenia lekarzy, wszelkie wizyty zostały jednak zabronione. Samopoczucie chorego pogorszyło się nieco i dlatego wszelkie przyjmowanie wizyt jest niedopuszczalne. Należy zwrócić uwa-

gę, iż nikt z odwiedzających chorego nie może i nie będzie dopuszczony do jego łóża, a liczne telefony rozlegające się przez cały dzień nie odnosią skutku, gdyż dla zabezpieczenia całkowitego spokoju chorego, czego wymagają lekarze, telefon będzie wyłączony.

Na wiadomość o chorobie znakomitego artysty nadeszły z całego kraju, oraz z Anglii, Francji, Włoch i t. p. liczne depesze z wyrazami życzenia szybkiego powrotu do zdrowia. M. in. nadeszła również depesza od znakomitego angielskiego pisarza, Bernarda Shawa, w którego sztukach artysta niejednokrotnie występował, od ambasady włoskiej, i wielu, wielu innych instytucji i osób. Na podkreślenie zasługują, że wpłynęły również cztery listy, których autorzy składają dla leczenia chorego swą krew, ofia-

rowując ją do ewentualnej transfuzji.

Dziś w godzinach rannych zbiera się konsylium lekarskie z prof. dr. Zygmuntem Radlińskim. Jak wiadomo, zakażenie ręki powstało od bakterii wyjątkowo śmiertelnej, t. zw. paciorkowca. Bakterie dzielią na dwie zasadnicze grupy: gronkowców, układających się w kształcie grona, oraz paciorkowców, układających się w kształcie paciorków. Wyjątkowa złośliwość bakterii przy pewnych konstytucjach organizmu ludzkiego powoduje w razie nieodpowiednich kroków ogólne zakażenie organizmu.

Choroba p. Junoszy-Stępowskiego ma przebieg normalny, ze względu jednak na podniesienie temperatury, stan zdrowia chorego jest poważny. Żal, że mu jest bezwzględny spokój.